

Základy speciální pedagogiky 1

Psychopedie

Charakteristika osob s MP

- celkový psychomotorický vývoj
- jemná a hrubá motorika
- učení
- pozornost
- myšlení
- paměť
- řeč a komunikace
- emocionalita
- možnost vzdělávání
- pracovní uplatnění

Psychologické zvláštnosti jedinců s mentálním postižením

- ◉ zpomalená chápavost, jednoduché a konkrétní úsudky;
- ◉ snížená schopnost či neschopnost komparace a vyvozování logických vztahů;
- ◉ snížená logická paměť;
- ◉ Těkavá pozornost;
- ◉ nedostatečná slovní zásoba, neobratnost;
- ◉ poruchy pohybové koordinace;
- ◉ rigidita chování, neadekvátní emocionální chování;
- ◉ opožděný psychosexuální vývoj;
- ◉ poruchy v interpersonálních vztazích a v komunikaci;
- ◉ nedostatky v osobní identifikaci a ve vývoji „já“

Osoby s lehkým mentálním postižením (80%)

- celkový psychomotorický vývoj
- jemná a hrubá motorika
- učení
- pozornost
- myšlení
- paměť
- řeč a komunikace
- emocionalita
- možnost vzdělávání
- pracovní uplatnění

Osoby se středně těžkým mentálním postižením (12%)

- celkový psychomotorický vývoj
- jemná a hrubá motorika
- sebeobsluha
- učení
- myšlení
- paměť
- řeč a komunikace
- emocionalita
- možnost vzdělávání
- pracovní uplatnění

Osoby s těžkým mentálním postižením (7%)

- ◉ jemná a hrubá motorika
- ◉ sebeobsluha
- ◉ psychické procesy
- ◉ řeč a komunikace
- ◉ emocionalita
- ◉ možnost vzdělávání

Osoby s hlubokým mentálním postižením (1%)

- motorika
- sebeobsluha
- komunikace
- možnost vzdělávání

Rodina a dítě s mentálním postižením

- narození dítěte s MP -> zátěž pro rodinu, nutnost změn v rámci fungování rodiny;
- vnější podmínky adaptace rodiny na danou situaci:
 - informace
 - emocionální podpora
 - sociální a finanční podpora
- adaptace = naplnění potřeb dítěte a všech ostatních členů rodiny

Rodina a dítě s mentálním postižením

- ⊙ fáze vyrovnávání se s realitou postižení:
 - fáze šoku
 - fáze popření
 - fáze reaktivní
 - fáze adaptační
 - fáze reorganizační
- ⊙ sourozenecké vztahy

Edukace osob s mentálním postižením

- ◉ propojení rodina - škola
 - nutnost spolupráce
 - propojení a jednotnost výchovných stylů
 - zvýšené nároky na domácí práci a přípravu
 - zapojení rodičů do života školy, iniciativa za strany rodičů podílet se na aktivitách školy

Edukace osob s mentálním postižením

- školský zákon 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání
 - par. 16 Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami
 - **žák se zdravotním postižením**
 - žák se zdravotním znevýhodněním
 - žák se sociálním znevýhodněním

Edukace osob s mentálním postižením – průřez systémem

- raná péče – služba poskytovaná dětem ve věku 0-3/6 let a jejich rodičům;
- předškolní vzdělávání – 3-6/7 let
 - mateřská škola speciální,
 - mateřská škola,
 - speciální třída při mateřské škole;
- období povinné školní docházky
 - základní škola praktická (dříve zvláštní škola),
 - základní škola speciální (dříve pomocná škola),
 - základní škola,
 - speciální třída při základní škole

Edukace osob s mentálním postižením – průřez systémem

- vzdělávání v rámci profesní přípravy
 - odborné učiliště (OU, 2 a 3 roky),
 - praktická škola (1 rok a 2 roky),
 - střední odborné učiliště (pokud žák vyhoví požadavkům přijímacího řízení a jeho zdravotní způsobilost to dovoluje)
- další vzdělání
 - večerní školy,
 - kurzy k doplnění vzdělání